

підтримується прямими іноземними інвестиціями і для розвитку якого, необхідно близько 132 мільярдів доларів [7]. Відтак, для максимального використання переваг прямих іноземних інвестицій необхідно запобігати надмірній залежності від іноземного капіталу. А також варто впроваджувати суворі стандарти охорони довкілля для всіх інвестиційних проєктів, щоб мінімізувати екологічні ризики.

Отже, прямі іноземні інвестиції є важливим чинником економічного розвитку країни-реципієнта. Вони сприяють створенню нових робочих місць, розвитку інфраструктури та прискоренню економічного зростання. Водночас прямі іноземні інвестиції можуть призводити до залежності від іноземного капіталу та негативного впливу на навколишнє середовище. А ефективність використання прямих іноземних інвестицій залежить від державної політики та рівня їх регулювання.

Список використаних джерел

1. Вплив прямих іноземних інвестицій на економічний розвиток країн, що розвиваються (на прикладі Бразилії). URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/593/589>.
2. ПІІ на глобальному ринку сонячної енергетики - UkraineInvest. *UkraineInvest*. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/20-06-22/>.
3. Прямі іноземні інвестиції (2002-2024). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>.
4. Dadiana C. Positive And Negative Effects Of Foreign Direct Investment... URL: <https://sciendo.com/article/10.2478/rsc-2021-0002>.
5. Foreign Direct Investment (FDI). URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/foreign-direct-investment-fdi/>.
6. Glossary:Foreign direct investment (FDI) - Statistics Explained. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Foreign_direct_investment_\(FDI\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Foreign_direct_investment_(FDI)).
7. Milko V. New Indonesian industrial park on Borneo, feted as 'green,' will be powered by coal, report says. URL: <https://apnews.com/article/indonesia-green-industrial-park-coal-09361a5098d6540d4ae3a1805b137788>.
8. What contribution does FDI make towards infrastructure investing?. URL: <https://www.investmentmonitor.ai/features/fdi-infrastructure-investing-global-roads/>.
9. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD>.

Лисянська В.С.,

Студентка ОПІ «Економіка», 3 курс,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ПРОБЛЕМА ЗНИЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ ТА СПОЖИВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Економічна активність та споживання є основними факторами, що визначають стабільність економіки та добробут її громадян. У нормальних умовах економічна активність сприяє зростанню виробництва, розвитку бізнесу, збільшенню інвестицій та покращенню соціальних умов. Проте в умовах війни та соціально-економічної невизначеності ці процеси значно сповільнюються або навіть припиняються. Війна, як глобальна дестабілізуюча сила, має руйнівний вплив на економічні процеси, зокрема на зниження споживчого попиту, інвестиційної активності та виробництва. Спробуємо зрозуміти як війна та соціально-економічна невизначеність впливає на споживання та економічну активність, та визначимо шляхи до вирішення цієї проблеми.

Економічна активність включає в себе всі види діяльності, що сприяють виробництву товарів і послуг, а також їх обміну на ринку. Вона вимірюється за допомогою показників валового внутрішнього продукту (ВВП), рівню зайнятості, інвестиціям та споживчому попиту. Споживання є важливою складовою економічної активності, оскільки воно визначає рівень попиту на товари та послуги, що в свою чергу стимулює виробництво та економічне зростання.

В умовах війни економічна активність зазнає значних змін. Війна призводить до руйнування інфраструктури, втрат людських ресурсів, зниження довіри до ринку, а також до виходу великих компаній з ринку. Соціально-економічна невизначеність, зокрема невизначеність щодо майбутніх економічних умов та політичної стабільності, також має дестабілізуючий вплив на економіку. Це знижує інвестиційну активність, оскільки підприємці і інвестори не бажають вкладати капітал в умовах високих ризиків.

Вплив війни на економічну активність можна проаналізувати через декілька основних аспектів. Перш за все, війна спричиняє значне зниження виробничих потужностей. Багато підприємств припиняють свою діяльність через їх руйнування, нестачу сировини та паливних ресурсів. В результаті, зменшується пропозиція товарів на ринку, що призводить до зростання цін та інфляційних процесів.

По-друге, війна змінює поведінку економічних суб'єктів, що призводить до зниження споживчого попиту. Люди в умовах нестабільності більше орієнтуються на забезпечення базових потреб, таких як їжа, медичне обслуговування та безпека. Таким чином, скорочується попит на менш важливі товари та послуги, що негативно позначається на секторі споживчих товарів.

По-третє, інвестиційна активність у таких умовах значно знижується. Інвестори, як правило, відмовляються від вкладення капіталу в країни, що знаходяться в стані війни, оскільки рівень ризику є надто високим. Відсутність нових інвестицій призводить до скорочення робочих місць, зниження рівня доходів та зменшення платоспроможного попиту.

Історія має кілька прикладів, коли війна призводила до суттєвого зниження економічної активності та споживання. Одним з таких прикладів є економічні наслідки Першої та Другої світових війн для Європи. Під час цих воєн значно зменшився виробничий потенціал країн, що брали участь у конфліктах. Багато підприємств було зруйновано або переведено на військові потреби, що призвело до спаду в секторі споживчих товарів. Після Другої світової війни багато європейських країн зазнали економічного спаду, а інфляція була високою. Однак, після війни економічне відновлення почалося завдяки планам відновлення, таким як план Маршалла для Західної Європи, який сприяв відновленню інфраструктури, підприємств та економічної активності.

Ще один приклад - це економічна ситуація в країнах, що постраждали від війни в Близькому Сході, зокрема в Сирії. Війна в Сирії спричинила масовий спад виробництва, зруйновані інфраструктури, втрату значної частини робочої сили, що призвело до масштабної економічної кризи. За оцінками, ВВП країни впав на 60% під час війни, а рівень бідності зріс до 80%.

Щоб подолати зниження економічної активності та споживання в умовах війни та соціально-економічної невизначеності, необхідно вжити низку заходів.

По-перше, необхідно забезпечити стабільність в економічній політиці, зокрема створити умови для повернення інвестицій. Для цього важливо вживати заходів з відновлення довіри до економіки, зокрема, забезпечити захист прав інвесторів, стабільність на валютному ринку та відновлення банківської системи.

По-друге, важливим кроком є підтримка малих та середніх підприємств, які можуть стати основою відновлення економіки в умовах війни. Необхідно розробити програми фінансування, пільгового кредитування та підтримки інноваційних проєктів, що дозволить створювати нові робочі місця та відновлювати виробництво.

По-третє, важливо створити механізми для відновлення інфраструктури, оскільки це є основою для відновлення виробничих потужностей. У таких умовах важливо залучати міжнародну допомогу та інвестиції для відновлення важливих інфраструктурних об'єктів, таких як дороги, мости, електростанції.

Таким чином, хоча війна має руйнівний вплив на економіку, правильні економічні заходи можуть допомогти зберегти стабільність і сприяти відновленню економічної активності в післявоєнний період. Позитивним економічним прикладом є відновлення Японії після Другої світової війни (рис. 1).

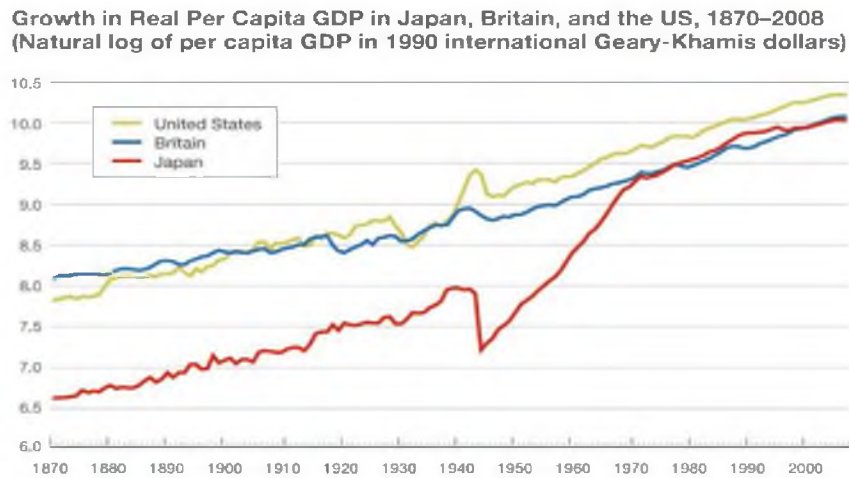


Рис 1. Зростання реального ВВП на душу населення в Японії, Великобританії та США, 1870-2008 рр.

Джерело: [1]

Після поразки у війні країна зазнала значних руйнувань, але завдяки економічним реформам, підтримці США та розвитку індустріалізації Японія змогла здійснити швидке відновлення. США надали фінансову допомогу, а японський уряд провів радикальні реформи, включаючи земельну реформу та модернізацію промисловості. Ці кроки сприяли швидкому зростанню економіки, і вже до 1960-х років Японія стала однією з провідних економік світу. Цей приклад показує, як правильно реалізовані реформи та міжнародна підтримка можуть допомогти країні відновитися після масштабної війни та стати економічно стабільною.

Список використаних джерел

1. Nippon.com. Transformation of the labor market in wartime: Challenges and strategies for workforce reproduction. – 2022. – URL: <https://www.nippon.com/en/in-depth/a04003/>.
2. Азьмук Н. А. Трансформація ринку праці в умовах війни: виклики та стратегії відтворення робочої сили // Стаття. – 2022.
3. Дука А. П. Досвід повоєнного відновлення економіки Японії: уроки для України // Стаття. – 2023.

Литвин А.М.,
студентка ОПП «Економіка», 3 курс,
Національний університет «Києво-Могильанська академія»
Науковий керівник: Палієнко Т.П.,
PhD з економіки, старший викладач

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РИНОК ПРАЦІ

Ринок праці зазнає значних змін під впливом цифровізації, яка охоплює всі сфери економічної діяльності. Впровадження цифрових технологій веде до трансформації трудових відносин, змінює вимоги до кваліфікації працівників і модифікує економічні механізми регулювання ринку праці, що й актуалізує дослідження даної теми.

Одним із головних чинників цифровізації є автоматизація – створення високопродуктивних технологічних процесів, що забезпечують гнучке і ефективне виконання виробництва з